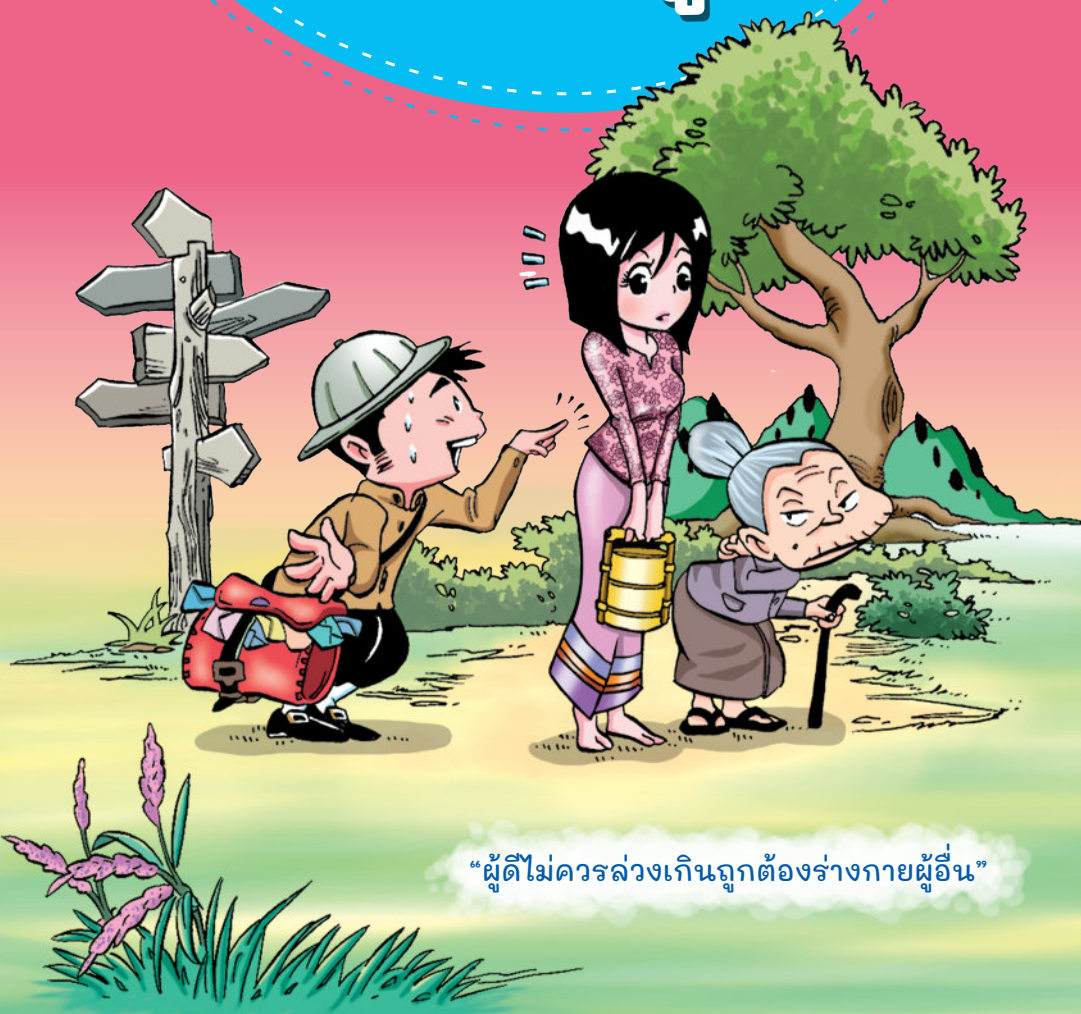

ชุด สืบสานมรดกภูมิปัญญา
ทางวัฒนธรรมไทย

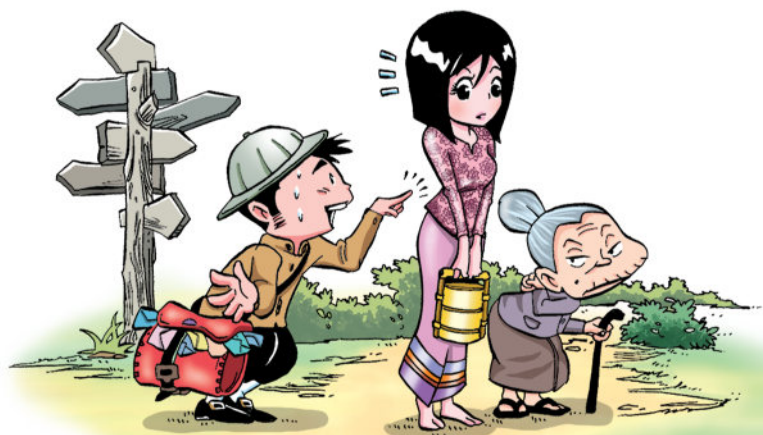
สมบัติผู้ดี

“ผู้ดีไม่ควรล่วงเกินถูกต้องร่างกายผู้อื่น”

ชุด สืบสานมรดกภูมิปัญญา
ทางวัฒนธรรมไทย

สมบัติผู้ดี

ชุด สืบสานมรดกภูมิปัญญา
ทางวัฒนธรรมไทย

สมบัติผู้ดี

บรรณาธิการอำนวยการ ผ่องเพ็ญ อาชาเทวัญ บรรณาธิการ รุ่งโรจน์ อาชาเทวัญ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ รัตนา ภูมิพิทักษ์

ผู้เขียน ชูติรัตน์ เกิดหาญ ออกแบบปก ศรินทิพย์ ใจปทุม

คอมพิวเตอรืกราฟิก ทรงวุฒิ ตระกูลพันธ์ พิสูจน์อักษร สิริพรรณ โพธิ์ศรีสุข
เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 978-616-596-157-8

จัดจำหน่ายโดย บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด 28, 30, 32

ซอยรังสิต-ปทุมธานี 16 ซอย 7 ต.ประชาธิปัตย์ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130
โทรศัพท์ 0-2958-1125, 0-2958-1127

e-mail : sales@skybook.co.th , saleskybook@gmail.com

www.facebook.com/skybook.co.th

www.skybook.co.th

© สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2565

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
ชูติรัตน์ เกิดหาญ.

สมบัติผู้ดี.--ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์, 2567.

224 หน้า.-- (สืบสานมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไทย).

1. จรรยา มารยาท. 2. มารยาทและการสมาคม. I. ชื่อเรื่อง.

170

ISBN 978-616-596-157-8

คำนำ

ปัจจุบันนี้คนไทยในสังคมมักจะหลงลืมหรืออาจจะละเลยวัฒนธรรมอันดีงามที่เราเคยปฏิบัติสืบทอดกันมาในเรื่องของมารยาทที่ควรปฏิบัติซึ่งกันและกันในเรื่องการให้เกียรติผู้อาวุโสกว่า ผู้เสมอกัน หรือกับผู้น้อย การปฏิบัติเคารพกันในทางด้านกายกรรม วจีกรรม หรือมนโกรรม

การอยู่ร่วมกันในสังคม คนทุกคนจำเป็นต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย กฎเกณฑ์ และมารยาทเพื่อใช้เป็นหลักในการดำรงชีวิต

หนังสือ “สมบัติผู้ดี” เล่มนี้ จึงเปรียบเสมือน
หนึ่งเครื่องมือ หรือหนึ่งวิธีนำทางแห่งการดำรงชีวิต
ประจำวัน ให้ผู้นั้นกลายเป็นผู้ที่พร้อมและสมบูรณ์
แห่งวิถีมุขย

ภายในเล่มประกอบด้วย หมวดที่ ๑
กายปฏิบัติ หรือคำแนะนำในการประพฤติปฏิบัติที่
เหมาะสม หมวดที่ ๒ วจีปฏิบัติ หรือคำแนะนำใน
การใช้คำพูดให้เหมาะสม และหมวดที่ ๓ มโนปฏิบัติ
หรือคำแนะนำในการคิดให้เหมาะสม ซึ่งมีรูปภาพ
ประกอบ น่ารัก และทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

สรุปแล้วหนังสือ “สมบัติผู้ดี” เล่มนี้ ไม่ใช่
เป็นเรื่องของการแบ่งชนชั้น แต่เป็นเรื่องพินๆ ธรรมดๆ
ที่เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย

นนนี่ จูติรัตน์

บทที่ ๑

กายปฏิบัติ

๑. ผู้ดีไม่ควรใช้กริยาล่วงเกินผู้อื่น

- ❖ ไม่ยกเท้าให้ใครหรือไปสัมผัสผู้ใด
- ❖ ไม่ยกมือหรือชี้นิ้วผ่านหน้าผู้ใด
- ❖ ไม่ยกมือข้ามศีรษะผู้ใด
- ❖ ไม่เหยียดเท้าไปทางผู้ใด
- ❖ เมื่อต้องเดินผ่านผู้ใหญ่ที่นั่งอยู่ ต้อง
คลานผ่านไป
- ❖ เมื่อต้องเดินผ่านผู้ใหญ่ที่ยืนอยู่ ต้อง
เดินก้มหลังผ่านไป
- ❖ เมื่อเดินเข้าใกล้ผู้ใดมากเกินไป
ต้องถอยห่างในระยะที่พอเหมาะ

๒. ผู้ดีย่อมไม่เอื้อมในที่สูงขณะมีบุคคลอื่นอยู่

- ❖ เมื่อต้องการหยิบของที่อยู่สูงๆ และมีผู้ใหญ่หรือบุคคลอื่นนั่งหรือยืนอยู่ ต้องกล่าวคำขอโทษก่อนทุกครั้งและหยิบของด้วยความระมัดระวังให้มากที่สุด
- ❖ ห้ามเอื้อมจับศีรษะ หรือสัมผัสหน้าตาของผู้ใดที่ไม่ใช่ลูกหลาน หรือพี่น้องของตนเด็ดขาด

๓. ผู้ดีไม่ควรเบียดเสียดหรือกระทบกระทั่งร่างกายผู้อื่น

- ❖ เมื่อมีความจำเป็นต้องกระทบกระทั่งผู้ใด ต้องกล่าวคำขอโทษก่อนทุกครั้ง

๕. ผู้ดีต้องรักษาความสงบเวลาที่มีผู้อื่นประชุม

- ❁ เมื่อต้องการเดินผ่านขณะที่มีผู้ใดกำลังประชุมอยู่ ต้องค่อยๆ เดินผ่าน
- ❁ เมื่อต้องการพูดขณะที่มีผู้ใดกำลังประชุมอยู่ ต้องค่อยๆ พูด ห้ามพูดเสียงดังเด็ดขาด
- ❁ ขณะนั่งฟังสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่ เช่น ฟังเทศน์ ฟังการสอน หรือการบรรยายต่างๆ ห้ามพูดคุยกันเด็ดขาด
- ❁ ขณะนั่งฟังสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่ เช่น ฟังเทศน์ ฟังการสอน หรือการบรรยายต่างๆ ห้ามกระทำการใดๆ ที่มีเสียงดังเด็ดขาด เช่น ห้ามเคาะโต๊ะ ห้ามโยกเก้าอี้ เป็นต้น

๕. ผู้ดีไม่ควรล่วงเกินถูกต้อง ร่างกายผู้อื่น

- ❁ เมื่อมีความจำเป็นต้องถูกตัวผู้ใดที่ไม่ใช่เพื่อนหรือบุคคลที่ไม่คุ้นเคย ต้องกล่าวคำขอโทษก่อนทุกครั้ง

๖. ผู้ดีย่อมไม่ส่งของให้ผู้อื่นด้วย กิริยาพลักหรือโยน

- ❁ เมื่อต้องการส่งของให้ผู้ใดที่สามารถส่งถึงกันได้ ต้องถือของหงายมือและส่งให้ถึงมือผู้นั้น
- ❁ เมื่อต้องการส่งของให้ผู้ใดที่อยู่ห่างกัน ต้องเดินไปใกล้ๆ และส่งให้ถึงมือผู้นั้น ห้ามโยนสิ่งของใดๆ ให้กับผู้ใดผู้หนึ่งเด็ดขาด

กิริยาที่ไม่ดีงาม

กิริยาดีงาม

๗. ผู้ดียอมไม่ลุก นั่ง หรือเดิน อย่างรวดเร็ว

❁ เมื่อต้องการลุกจากเก้าอี้ ที่นั่งใดๆ หรือบริเวณที่ยืนอยู่ ต้องตรวจสอบๆ ตัวก่อนว่ามีสิ่งใดหรือผู้ใดขวางอยู่หรือไม่ เมื่อตรวจสอบเรียบร้อยแล้วว่าไม่มีสิ่งใดหรือผู้ใดขวางอยู่จึงค่อยๆ ลุกจากที่นั่งนั้น

๘. ผู้ดีไม่ควรแสดงอำนาจข่มขู่ผู้อื่น โดยไร้ศีลธรรม

- ❁ ห้ามประพฤติตนข่มขู่ หรือแสดงอำนาจ
กับผู้น้อย หรือกับผู้ที่ไม่มีความรู้โดยผิด
ศีลธรรมใดๆ

๙. ผู้ดีไม่แต่งตัวในที่เปิดเผยโล่ง แจ้ง

- ❁ เมื่อต้องการเปลี่ยนเสื้อผ้า ต้องกระทำ
ในสถานที่ที่ปิดมิดชิด ห้ามแต่งตัวหรือ
เปลี่ยนเสื้อผ้าในที่ที่ไม่มีสิ่งใด
ปิดบังเด็ดขาด

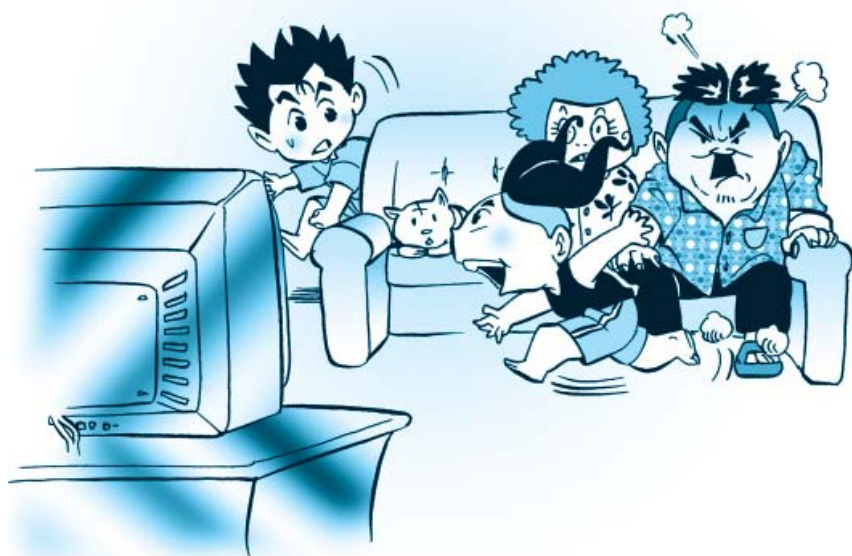

๑๐. ผู้ดีไม่ควรกระทำการที่ควรจะทำในที่ลับให้ปรากฏในที่แจ้ง

❁ เมื่อต้องการกระทำการใดที่บุคคลอื่น
ไม่สมควรเห็น ต้องกระทำการนั้นในที่
มืดชิด เช่น เมื่อต้องการถ่ายอุจจาระ
หรือปัสสาวะ ต้องกระทำในห้องน้ำ
เท่านั้น

๑๑. ผู้ดีต้องระวังไม่กระทำการใด ผ่านหน้าหรือบังผู้อื่น

- ❁ เมื่อมีผู้ใดนั่งดูสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่ และเรา
มีความจำเป็นต้องเดินไปทางนั้น ควร
เดินผ่านไปทางด้านหลัง ห้ามเดินผ่าน
หน้าเด็ดขาด
- ❁ เมื่อมีผู้ใดนั่งดูสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่ และเรา
มีความจำเป็นต้องเดินผ่านตรงกลาง
ต้องกล่าวคำขอโทษก่อนทุกครั้ง

๑๒. ผู้ดีไม่บ้วนหรือกากด้วยเสียงอันดัง หรือทำสกปรกในที่สาธารณะ

- ❁ เมื่ออยู่ในรถโดยสารและต้องการบ้วน
สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ต้องหาสิ่งใดๆ มารองรับ
ห้ามบ้วนออกทางหน้าต่างรถเด็ดขาด
- ❁ เมื่ออยู่ภายในบ้านตัวเองและต้องการ
บ้วนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ต้องกระทำในห้องน้ำ
หรือในที่ที่ไม่มีคนอยู่ ห้ามบ้วนออกทาง
หน้าต่างบ้านเด็ดขาด

๑๓. ผู้ดีพึงรักษาความสะอาดแก่
บ้านเรือน อาคาร สถานที่
ต่างๆ และเครื่องใช้ทั้งปวง

- ❁ ต้องทำความสะอาดบ้านเรือนและที่พักอาศัยทุกวัน
- ❁ ต้องทำความสะอาดอาคาร สถานที่ที่เราใช้ทุกวัน
- ❁ ต้องทำความสะอาดอุปกรณ์ต่างๆ ทั้งของที่บ้าน โรงเรียน หรือที่ทำงานทุกวัน

๑๔. ผู้ดีไม่ควรแสดงกิริยาตึงตังในบ้านผู้อื่นหรือที่สาธารณะ

- ❖ เมื่อไปบ้านผู้ใด ห้ามพูดเสียงดัง ห้ามตะโกน หรือดุด่าว่ากล่าวผู้ใดผู้หนึ่ง เด็ดขาด
- ❖ เมื่ออยู่ในที่สาธารณะ ห้ามพูดเสียงดัง ห้ามตะโกน

๑๕. ผู้ดีไม่ควรสัมผัสหรือหยิบสิ่งที่มีผู้อื่นจะบริโภคด้วยมือตน

- ❖ เมื่อต้องการตักอาหารใดๆ ให้ผู้ใดผู้หนึ่ง ต้องใช้ช้อนกลางตักหรือยกอาหารจานนั้นส่งให้ ห้ามใช้มือของตนเอง หยิบอาหารนั้นๆ เด็ดขาด

